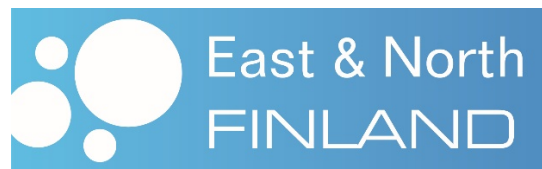

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston toimintakertomus 2018

Tässä toimintakertomuksessa esitellään Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston vuoden 2018 toiminta ja niiden tulokset, sekä esitetään kehittämistarpeita vuodelle 2019.

Sisällys

1 Tiivistelmä.....	5
2 Edunajaminen ja aluemarkkinointi	8
2.1. Tulevan ohjelmakauden 2020+ edunajamisen prosessi vuonna 2018	8
2.2. TKI-politiikka.....	12
2.3 Ympäristö- ja energiapolitiikka.....	14
2.4 Liikennepolitiikka	16
2.6 EU-edunajamisen painopisteet ja toimenpiteet 2018	18
3 Koulutus- ja kehittämistoiminnan tuki.....	27
3.1 Painopisteet ja toimenpiteet v. 2018	30
3.2 Vierailuryhmät ja EU-toimiston järjestämät ohjelmat	37
3.3 Alueiden markkinointi	37
3.3 IP-alueen yhteiset strategiset aloitteet – Arctic Investment Platform -rahoitusyhteistyö ja Elinkeinojen muutoksen pilotti.....	39
4 Tiedonvälitys ja viestintä	41
4.1 Tiedotuksen välineet.....	41
5 Verkostot	45
5.1 Keskeisimmät verkostoihin liittyvät painopisteet ja toimenpiteet vuonna 2017	45
6 Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston hallinnointi ja ohjaus	48
6.1 Raportointi	48
6.2 Henkilöstön pääasiallinen vastuujako	49

VUOSI 2018

East & North
FINLAND

983

Toimeksiantoa alueilta

13

EU-toimiston järjestämää
tapahtumaa

14

Vierailuryhmää

Toiminnan kulmakivet

- Edunajaminen ja aluemarkkinointi
- Koulutus ja hanketoiminnan tuki
- Tiedonvälitys

183

Lähetettyä sähköä

433

Uutiskirjeen tilaajaa

*(Uuden tietosuoja-asetuksen
myötä)*

9571

Käyttäjää

13 358

Vierailua nettisivuilla

9 VERKOSTOA

420 tykkäystä

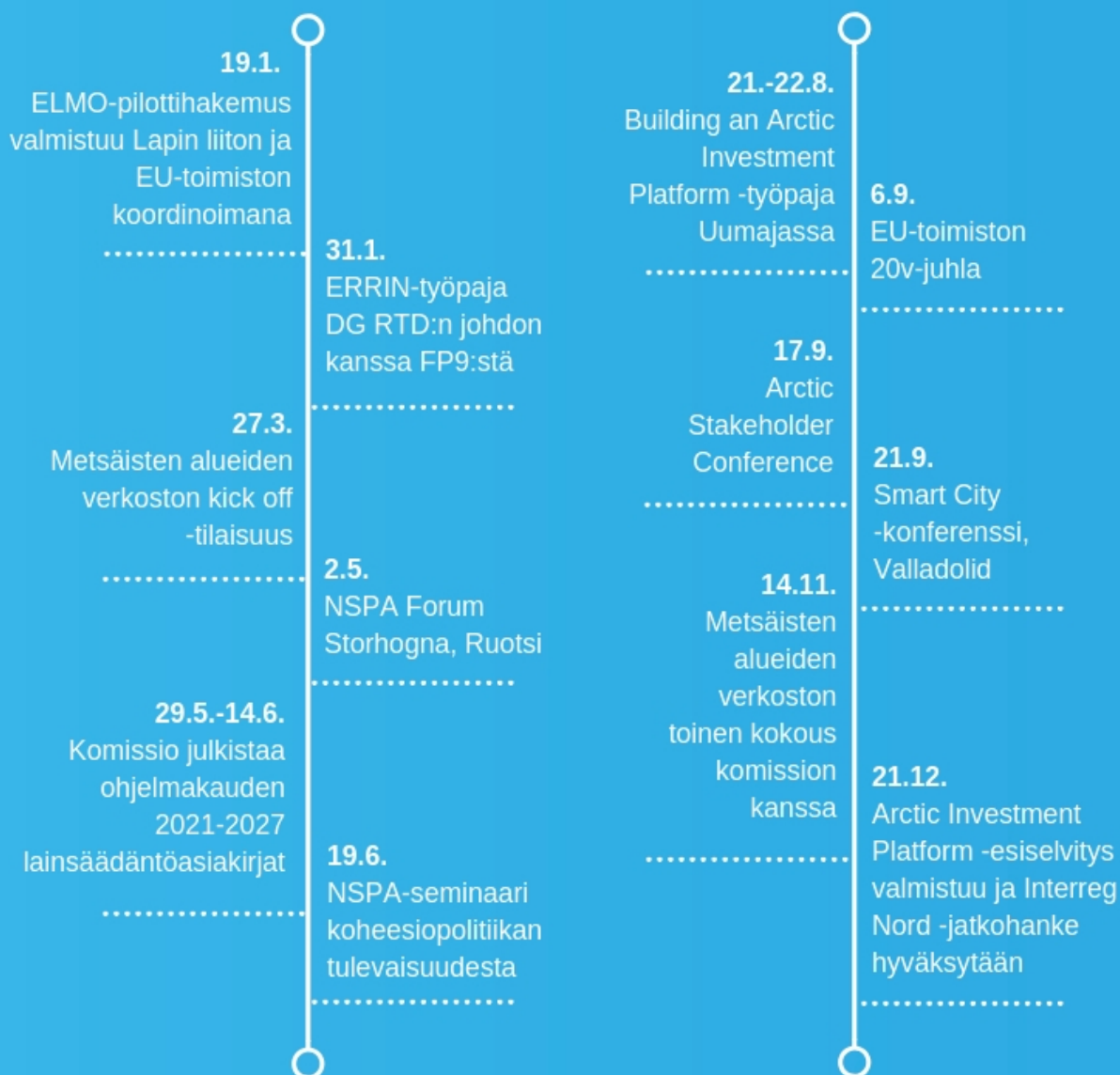

475 seuraajaa

● POIMINTOJA VUODEN VARRELTA ●

Tammikuu

Joulukuu

East & North
FINLAND

1 Tiivistelmä

Vuoden 2013 alusta toimineen EU-toimiston toiminnan kulmakivet ovat:

- edunajaminen ja aluemarkkinointi
- koulutus ja hanketoiminnan tuki
- tiedonvälitys

Tässä toimintakertomuksessa luodaan katsaus vuoden 2018 toiminnan pääpiirteisiin - liitteenä olevissa taulukoissa on listattu vuoden toimintoja yksityiskohtaisesti.

Brysselin rakennepolitiikkavalmistelu v. 2020 jälkeiselle ajalle oli v. 2018 täydessä vauhdissa, ja huipentui komission antamiin monivuotista rahoituskehystä koskeviin asetusesityksiin touko-kesäkuun aikana. Itä- ja Pohjois-Suomi osallistuivat vuoden aikana uuden ohjelmakauden haastavaan neuvotteluprosessiin aktiivisesti. Toimiin kuului ensivaiheessa ennakkotietojen aktiivinen hankinta pitkäjänteisesti rakennettujen Brysselin verkostojen kautta edunajamistyön pohjaksi. Säädöspaketin vaikutukset ja potentiaaliset muutostarpeet neuvottelujen kuluessa selvitettiin perusteellisesti. Alueen tavoitteita tuotiin esiin komission, parlamentin ja Suomen hallituksen suuntaan.

Komission avainhenkilöitä tavattiin valmistelun kiivaissa viime vaiheissa säännöllisesti, mm. aluekomissaari Cretun kabinettipäällikkö Nicola de Michelis 28.3. ja DG Region keskeinen koheesiovalmistelija Von Breska tiimeineen 20.9. Säännöspaketin käsittely eteni kesän ja syksyn 2018 aikana ripeästi Euroopan parlamentin REGI-komiteassa, jonka sihteeristöön ja komitean suomalais-MEP:iin Elsi Kataiseen, pidettiin tiivistä yhteyttä ja tuotiin esille IP-alueen tavoitteita. Kataisen käyttöön laadittiin IP-alueen tavoitteiden mukaisia muutosehdotuksia, joita on relevanteilta osin myös tuotu esiin yhdessä EU-toimiston verkostojen kanssa.

NSPA verkoston yhteistyö oli tiivistä koheesiopolitiikan / MFF vaikuttamisen suhteen. Komission esityksen jälkeen yhteistyö jatkui tiiviinä, etenkin seurannan suhteen, mutta Suomelle ja Ruotsille esitettyjen erilaisten rahoitusesitysten jälkeen yhteisen positiomuodostuksen suhteen otettiin hieman aikalisää. NSPA verkosto kokoontui säännöllisesti Brysselissä, tapasi koheesiovaikuttajia ja vuosittainen NSPA-Foorumi järjestettiin Storhognassa (Mid Sweden) 2-3.5. Lisäksi NSPA järjesti yhteisen seminaarin alueiden ja kaupunkien viikolla (EWRC) 9.10.2018.

Komission MFF-esityksen liikenneosiossa saatiin nostettua Suomen päärata osaksi 9 priorisoitua ydinliikennekäytävien verkostoa. Tähän liittyvää edunvalvontaa tehtiin Brysselissä yhdessä muiden suomalaisten ja ruotsalaisten aluetoimistojen kanssa, tavattiin keskeisiä liikenneasioista vastaavia virkamiehiä ja kansallisia liikenneattaseoita, ja johtaja Kari Aalto osallistui kansalliseen vaikuttamiseen ns. päätaryhmän työn kautta.

Komissio antoi 2.6.2018 esityksenä vuoden 2021- jälkeisen TKI-politiikan Euroopan Horisontti -ohjelmasta. EU-toimisto harjoitti aktiivista edunajamista ja ennakkotietojen hankintaa esitystä edeltävien kuukausien aikana. Tässä toimittiin läheisessä yhteistyössä alueen yliopistojen ja TKI-toimijoiden kanssa.

Missä mennään EU:n arktisessa yhteistyössä?

KARI AALTO, JOHTAJA, ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN EU-TOIMISTO | 2016-11-08 | NAVIA KOMMENTIT

EU julkisti arktisen tiedonannon keväällä 2016. Siinä käsiteltiin muun muassa ympäristöä, ilmastonmuutosta, kestäväää kasvua ja kansainvälistä yhteistyötä. Itä- ja Pohjois-Suomen kannalta merkittävänä näkisin maininnat rakenne- ja investointirahastojen roolista arktisen alueen tärkeinä kehittämissä välineinä, EU:n tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-rahituksen lisäämisen ja ennen kaikkea sidosryhmien kuulemisen arktisen alueen investointiprioriteettien määrittelyssä. Rakennerahoituksen kohtalosta vuoden 2020 jälkeen keskustellaan tällä hetkellä tiiviisti. Komissio tulee tekemään esityksensä monivuotisesta seitsemän vuoden budjetista vuoden 2017 loppuun mennessä.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat ja yhteinen EU-toimisto ajavat etujamme aktiivisesti. On muistettava, että tavoitteiden saavuttamisessa on eristä tärkeämpää osoittaa tuloksia ja se miten toimintamme tuo lisäarvoa koko Euroopalle. Kuluvalla ohjelmakaudella on mietittävä miten hyödyntämme ja yhdistelemme rakennerahoitusta ja uusia laina- ja pääomatyyppisiä EU-rahoitusinstrumentteja alueellamme. Jotta osoitamme Euroopan kiinnostuksen arktiseen olevan kannattavaa, on meidän tiivistettävä edelleen yhteistyötä rajojen yli. Haasteet ja potentiaali on meille yhteistä, oli kyse kunta-, maakunta- tai valtion rajojen takana olevista naapureista.

Itä- ja Pohjois-Suomen yliopistot tekevät kovasti töitä EU:n TKI-erillishoiduksen saannon lisäämiseksi. EU panostaa arktiseen rahoitukseen, mutta se rahoitus ei ole helpposti poljettavissa. Tarvitaan lisää resursseja paitsi hankkeiden valmisteluun, niin myös vaikuttamistyöhön. Alueemme asiantuntijoiden on panostettava edunajamiseen EU-rahoituksen teemojen suhteen. Arktiseen ohjattavassa rahoituksessa

Kari Aallon haastattelu EU:n arktiseen politiikkaan liittyen Forum24, 8.11.2018

arktisuuteen liittyviä tilaisuuksia niin sidosryhmäprosessin jatkoon, kuin yleisen yhteistyön tiimoilta. (mm. norjalaisten järjestämä tilaisuus 18.1., DG Maren järjestämät suunnittelutilaisuudet yhdessä EEAS:n ja jäsenmaiden kanssa 25.5. ja 17.9., Arctic Futures symposiumin valmistelutyöryhmän työskentely pitkin vuotta ja itse tilaisuus 27-28.11., ja EU Arctic Policy Assessment seminaari 29.11.).

Komission ja EU:n ulkosuhdehallinnon yhdessä julkistaman arktisen tiedonannon toimeenpano jatkui vuoden 2018 aikana. Komissio ja EU:n ulkosuhdehallinto julkaisivat loppuraportin tiedoksiannossa määriteltyjen arktisten sidosryhmäprosessien toiminnasta. Raportti julkaistiin 19.1. komissaari Vellan vetämässä Arctic Stakeholder Forum tilaisuudessa komission tiloissa Brysselissä. Prosessin tavoitteena oli lähentää arktisen alueen toimijoita, ja ennen kaikkea vaikuttaa tulevan ohjelmakauden 2020+ monivuotisen budjettikehyksen laatimiseen määrittämällä NSPA alueen arktiset investointitarpeet. Tämän lisäksi Brysselissä järjestettiin useita

Vuoden 2018 aikana käynnistettiin Itä- ja Pohjois-Suomen tulevan aluekehityksen kannalta merkittäviä älykkääseen erikoistumiseen liittyviä strategisia hankkeita, Euroopan komission DG REGIO:n ELMO-pilotti ja NSPA-alueiden Arctic Investment Platform (AIP) -rahoitusyhteistyö. EU-toimiston Janne Uusivirta käytti vuoden 2018 aikana merkittävän osan työajastaan näihin prosesseihin tiiviissä yhteistyössä Lapin liiton kanssa, joka koordinoi aloitteita IP-alueen puolesta vuonna 2018. EU-toimisto oli täten keskeisessä roolissa mm. kirjoittamassa ELMO-hakemusta komissiolle, koordinoimassa AIP-esiselvitystä ja kirjoittamassa menestyksestä AIP-hankehakemusta Interreg Nord -ohjelmaan. Interreg-hankkeen resurssein työ jatkuu vuonna 2019.

V. 2018 aikana EU-toimiston asiantuntija Sointu Räisänen jatkoi työskentelyä metsäbiotalouden toimintaedellytysten edistämiseksi Brysselissä. Yhteistyössä IP-alueen maakuntaliittojen kanssa käynnistettiin uusi Euroopan metsäisten alueiden verkosto, johon liittyi alueita Ruotsista, Ranskasta, Espanjasta, Italiasta ja Romaniasta. Ryhmä perustettiin ERIAFF-verkoston alle. Käynnistämistilaisuus, johon osallistui mm. Komission edustajia viidestä eri pääosastosta järjestettiin maaliskuussa, ja niin ikään erinomaisen osallistujajoukon koonnut toinen kokous jossa keskityttiin EU:n biotalousstrategian päivitykseen ja sen merkitykseen metsäisille alueille Suomen pysyvässä EU-edustustossa marraskuussa 2018.

Molemmat asiantuntijat panostivat edelleen hanketoiminnan tuen tarjoamiseen kokeneille ja uusille hanketoimijoille. EU-toimisto toimi myös konkreettisten hankehakemusten edistämiseksi mm. suosittelemalla hanketoimijoitaan kokeneiden eurooppalaisten hanketoimijoiden konsortioihin ja edustamalla alueen hanketoimijoita hankevalmistelukokouksissa. Tämä näkyi mm. useana konkreettisena hankemenestyksenä vuonna 2018, minkä myötä alueelle saatiin EU-rahaa lähes 7 miljoonaa euroa. EU-toimiston asiantuntijat myös jatkoivat strategisen vaikuttamisen työtä yhdessä alueen korkeakoulujen kanssa.

IP-toimisto järjesti 20 -vuotisjuhlan 6.9. Tilaisuudessa järjestettiin elinkeinoelämä murroksessa-prosessiin liittyvä seminaari, ja vastaanoton puheenvuoron piti komission varapuheenjohtaja Katainen. Tilaisuuteen osallistui lähes 150 henkeä.

Toinen merkittävä aluemarkkinoinnin tapahtuma Brysselissä oli Kainuun edustautuminen Brysselin joulumarkkinoilla. Tapahtuma hoidettiin Kainuun vetovastuulla ja toimiston rooli oli lähinnä tapahtumaa tukeva.

2 Edunajaminen ja aluemarkkinointi

Vuoden 2018 aikana edunajamisen ja aluemarkkinoinnin toimintaa toteutettiin työvaliokunnan ja johtoryhmän kanssa yhdessä valmistellun toimintasuunnitelman ohjaamana. Itä- ja Pohjois-Suomelle määriteltyjä keskeisiä edunajamiskysymyksiä olivat mm. seuraavat:

- EU:n alue- ja rakennepolitiikan tulevaisuuden valmistelu
- EU:n arktinen politiikka
- Liikenneasiat, erityisesti Verkkojen Eurooppa rahoitusinstrumentin väliarviointi sekä esitys vuoden 2021 jälkeisestä Verkkojen Eurooppa –ohjelmasta
- EU parlamentin työskentely, erityisesti niissä esille nousseissa teemoissa, jotka ovat merkityksellisiä IP-alueelle
- EU:n ilmasto- ja energiapolitiikka linkittyen biotalouspolitiikkaan
- Uudet rahoitusinstrumentit (laina- ja pääomainstrumentit, PK –aloite, ESIR)
- Raja-aluepolitiikka ja erityisesti Venäjä-tilanteen kehitys

2.1. Tulevan ohjelmakauden 2020+ edunajamisen prosessi vuonna 2018

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston toiminnassa erityisesti toimiston johtajan työ painottui koheesiopolitiikan valmistelun seuraamiseen ja vaikuttamiseen Brysselissä ja aktiiviseen kansallisen valmistelun seuraamiseen. Ennen komission ulostuloa MFF-esityksen kanssa EU-toimisto työskenteli yhdessä NSPA-verkoston kanssa Brysselissä tapaamalla Komission eri pääosastojen edustajia, sekä MEP-tapaamisissa. Edunajamisessa tiedotettiin säännöllisesti niin maakuntajohtajia (johtoryhmä), työvaliokunnan jäseniä, kuin maakuntien ohjelmavalmistelussa ja -hallinnossa mukana olevia henkilöitä.

Koheesiopolitiikan taustavaikuttaminen oli tiivistä kevään 2018 aikana. Komissio julkaisi touko-/kesäkuun aikana monivuotisen budjettiesityksensä (MFF) ja siihen liittyvät säädöksen kesäkuussa. EU-toimiston koheesio edunajamisessa työskenneltiin aktiivisesti NSPA verkoston kanssa tavaten keskeisiä toimijoita ja järjestimme myös yhdessä tilaisuuden Euroopan parlamentissa, jossa tilaisuuteen osallistui myös keskeinen koheesio-osion raportoiija MEP Krehl. Lisäksi järjestettiin lukuisia tilaisuuksia eri komission pääosastojen ja muiden keskeisten valmistelevien virkamiesten

kanssa. Tällaisia tapaamisia järjestettiin sekä toimiston omin voimin, että eri yhteistyöverkoston kanssa yhteistyössä.

Arktisen sidosryhmä prosessin tarjoamat mahdollisuudet hyödynsivät IP-alueen koheesiovaikuttamista merkittävästi, huomioiden sen, että koko samaan aikaan käytiin jopa koko koheesiopolitiikan olemassaolon kannalta tärkeitä keskusteluja. Toimistolla oli myös tiivis yhteydenpito niin Euroopan parlamentin jäseniin, erityisesti aluekehityskomitean NSPA-alueen euroedustajiin, kuin alueiden komitean jäseniin ja puheenjohtajistoon.

Tiivistäen tulevaan rakennerahastokauden edunajamiseen valmistautuminen on tapahtunut suorilla yhteyksillä erityisesti seuraaviin tahoihin:

- Euroopan komission virkamiehet
 - [rakennerahastoihin](#) liittyen erityisesti DG REGIO
 - DG MARE
 - ulkosuhdeosasto EEAS
 - DG AGRI
 - Komissaarien kabinetit
 - erillisrahastoihin liittyen vastuussa olevat useat eri pääosastot
- Euroopan parlamentin jäsenet
- Alueiden komitean ja ECOSOCin suomalaisjäsenet
- Suomen pysyvä EU-edustusto
- Yhteydet jäsenmaakuntiin, ministeriöihin ja ministereihin, erityisesti TEM ja ulkoasiainministeriö
- Verkostot (erityisesti NSPA ja epävirallinen Itämeriryhmä iBSG ja CPMR)

Suomen rahoitusosuus voi laskea

Rakemmerahastot: Itä- ja Pohjois-Suomen yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat huolissaan hankerahoituksesta.

Joensuu
Pekka Puustinen

Hallituksen linjat EU:n rahoitusosuudesta vuodesta 2021 eteenpäin huolestuttavat Itä- ja Pohjois-Suomen yliopistoja ja ammattikorkeakouluja. Tästä on sekä brexitin vaihtoehtona EU:n budjetin erin tarve leikata ja uudistaa unionin rahoitusosuutta sekä leikata menokasvua. Hallituksen EU-vaikuttamissa strategian mukaan Suomi on valmis hyötymään lähinnä koheesio- ja tutkimusohjelmien kautta EU:n rahoituksesta. Linjauksen mukaan koheesio- ja tutkimusohjelmien rahoitusosuus tulee alemmaksi. Suomeksi tämä tarkoittaa sitä, että hallitus on valmis tinkimään siitä rahoituksesta, jolla alueiden välillä kehitysohjelmien avulla on aiemmin pyritty tasaamaan. Linjaukseen liittyy muun muassa sitä, että Itä- ja Pohjois-Suomen erityisalueita laajaa osuus, muut

Korkeakoulut toteavat kannanotossaan, että ilman hankerahaa koulutus- ja tutkimusohjelmien ylläpito alkaa olla erittäin haastavaa.

Tietokulma

Rahoitusehdotus vielä tämän vuoden aikana

- EU:n komission on määrä annettua ehdotusta unionin menojen osuudesta rahoituksesta vuodesta 2021 eteenpäin vielä tämän vuoden aikana.
- koheesio- ja tutkimusohjelmien rahoitusosuus on arvioitava uudelleen.
- Rahoituksen tulisi vastata paremmin ajankohtaisiin tarpeisiin.

Edunajamista hoidettiin sekä suorilla yhteyksillä, että virallisten kannanottojen kautta. Maakunnan kontakteja EU-instituutioihin edistettiin vierailujen yhteydessä ja erilaisten toimeksiantojen kautta (vierailuohjelmat, kontaktit eri valmisteleviin virkamiehiin jne.).

Arvio tuloksellisuudesta:

Vuoden 2018 tuloksellisuutta arvioidessa keskeinen huomio kiinnittyy myös pitkäjänteisempään työskentelyyn. MFF vaikuttaminen on kestänyt vuosia ja lukuisia toimintoja on tehty sen eteen. MFF ratkaisu ei ole vielä kokonaisuudessaan valjennut, mutta parhaimman tietomme mukaan laskeva rakennerahoitus ei ole kuitenkaan katastrofaalisen pieni. Tässä ollaan vielä etsimässä todellisia lukuja. Taustatietojen mukaan komissio oli esittänyt jopa pienempää NSPA erityisallokaatiota, mutta aktiivinen vaikuttaminen yhdessä NSPA verkoston kanssa auttoi asiaa. Taso on toki vielä nostettava.

East&NorthFinlandEU @EastNorthFIN_EU

10 Nov

Satu Vehreävesa signing the #NSPA Northern Sparsely Populated Areas network up for the #CohesionAlliance with @EU_CoR VP @mmarkkula - at Rovaniemi, Suomi

Työskentely työvaliokunnan kanssa oli tiivistä ja se auttaa toimistoa tavoitteiden asettamisessa ja saavuttamisessa. Erityisesti on syytä mainita EU4 jaoston työstä saatu materiaali. Se on ollut arvokasta tukea etsiessä vaikuttamismahdollisuuksia myös Brysselin päästä.

Brysselin verkostojen hyödyntäminen on myös osaltaan tukenut toiminnan tuloksellisuutta. Maakuntien jäsenyydet eri alueverkostoissa on kannattavaa toimintaa.

YLE 3.1.2018, Janne Uusivirran haastattelu

yle

Uutiset

Areena

Urheilu

Valikko

Suomen EU-tuet vaarassa – Riita EU-budjetista uhkaa brexitin jälkeen

Brexit tuo paineita neuvotteluihin EU:n tulevasta budjetista tänä vuonna. Britannian mukana EU:n rahoituksesta voi hävitä jopa kuudesosa.

Europarioni 3.1.2018 klo 18:10

[Itä- ja Pohjois-Suomen rakennetuet](#) ovat Suomelle tärkeitä. Myöskään [maataloustuista](#) ei haluta tinkiä.

– Meidän mielestämme on riskialtista lähteä siitä, että politiikka-alueita pitää ajaa alas. Totta kai Suomen nettomaksuasemasta pitää kantaa huolta, mutta nyt unohtuu se, että me voimme myös saada siitä budjetista rahaa, erityisasiantuntija Janne Uusivirta Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimistosta sanoo.

2.2. TKI-politiikka

Komissio antoi esityksensä Horisontti 2020:n seuraajan Euroopan Horisontti -ohjelman perustamisesta 2.6.2018. Lisäksi tulevan ohjelman operationaalinen suunnittelu, ns. strateginen suunnitteluprosessi käynnistyi. Vuoden 2018 aikana tarkennettiin myös Horisontti 2020-ohjelman viimeisen työohjelman (2018–2020) viimeisen vuoden hakuja.

Nämä prosessit toivat lukuisia tilaisuuksia tuoda esiin Itä- ja Pohjois-Suomen toimijoiden näkökulmasta keskeisiä ohjelmaan liittyviä kehittämistarpeita:

- Itä-Suomen yliopiston Brysselin toimiston kanssa tehty tiivis yhteistyö ja Oulun sekä Lapin yliopistojen rehtoritason vierailujen myötä edunvalvontaviestejä vietin eteenpäin korkean tason tapaamisissa.
- EU-toimisto järjesti kohdennettuja mahdollisuuksia alueen TKI-vaikuttajille tuoda esille prioriteettejaan Euroopan Horisontti -valmisteluun liittyen. Tammikuussa Marita Perälä-Heape esitteli Oulu Innovation Alliancen prioriteetteja EU-toimiston Janne Uusivirran moderoimassa ERRIN-tilaisuudessa suoraan Euroopan Horisontti -esityksestä vastaavalle komission tutkimusosaston (DG RTD:n) johtajalle Kurt Vandenberghelle.
- Euroopan Horisontti -ohjelman strategiseen suunnitteluun liittyen Sointu Räisänen edusti aluetta ERRIN-verkoston ja DG RTD:n johtotason tapaamisessa liittyen ilmasto- ja energiakysymyksiin (28.9.) ja Janne Uusivirta liittyen innovaatioekosysteemirahoituksen asemaan ohjelman kolmannessa pilarissa (21.9.). Sointu Räisänen järjesti lisäksi marraskuussa Oulun yliopiston tutkija Sari Hirvonen-Kantolalle mahdollisuuden pitää puheenvuoron DG RTD:n isännöimässä tilaisuudessa, jossa keskityttiin ilmasto- energia- ja liikenneklusterin strategiseen suunnitteluun.
- Korkean tason keskustelujen lisäksi keskusteluja Horisontti 2020 -ohjelmasta ja erityisesti työohjelmien 2018–2020 viimeisen vuoden prioriteeteista käytiin aktiivisesti policy officer -tasolla aktiivisesti EU-toimiston ja myös alueen ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja muiden toimijoiden kesken.
- EU-toimiston jaettu puheenjohtajuus ERRIN-verkoston Policy-työryhmässä antoi toimistolle tilaisuuden osallistua näkyvästi ERRIN-verkoston kannanmuodostukseen EU:n TKI-politiikan kysymyksistä. ERRIN julkaisi useita papereita, jotka sisälsivät konkreettisia ehdotuksia Euroopan Horisontti -ohjelman kehittämiseksi. Näihin saatiin mukaan suoraan mm Oulun yliopiston ehdottamia sisältöjä.

- Tämän lisäksi EU-toimisto laati Suomen MEP:ien käyttöön IP-alueen tavoitteiden mukaisia muutosehdotuksia komission lainsäädäntöesitykseen.
- Yhteistyössä EU-toimiston kanssa, alueen yliopistot ja UNIFI järjestivät syksyn 2018 aikana Euroopan Horisontti -ohjelman missiorahoitukseen liittyvän sarjan edunajamistilaisuuksia yhdessä muiden suomalaisyliopistojen kanssa. EU-toimisto tarjosi tapahtumia varten taustatukea, kuten neuvoja kutsuttavien avainhenkilöiden ja viestien muotoiluun.
- Itä-Suomen yliopiston EU-vaikuttamisagendalla oli v. 2018 rahoituskysymysten ohella edelleen avoimen tieteen politiikka, UEF:n mikromuovitutkimus ja metsäbiotaloustutkimuksen esille tuominen Brysselissä. Näiden tavoitteiden edistämistä tuettiin järjestämällä tapaamisia relevanttien EU-instituutioiden kanssa.

Arvio tuloksellisuudesta

TKI-puolella edunajaminen on erittäin aktiivista ja kaikki vuodelle 2018 suunnitellut toimenpiteet suoritettiin vuoden aikana. On tärkeää profiloitua alan verkostoissa ja tuoda esiin viestejä yhdessä samanmielisten toimijoiden kanssa. Eritoten UEF ja Oulun yliopisto näkyivätkin Brysselissä vuoden 2018 aikana erittäin hyvin.

EU-toimiston roolina on ollut vuoden 2018 aikana entistä enemmän taustatuen ja ajantasaisen tiedon toimittaminen alueen TKI-päätäjien käyttöön, yliopistojen kohdennettua enemmän omia resurssejaan toiminnan konkreettiseen toteuttamiseen. Tässä on onnistuttu, ja alueillamme oli selkeästi useita muita suomalaisia varhaisemmin käytettävissään ennakkotietoja ohjelmaesitysten valmistelusta.

Edunajamisen osalta alueen TKI-toimijoille on kyetty tarjoamaan lukuisia korkean tason vaikuttamisen paikkoja oikea-aikaisesti. Komission Euroopan Horisontti -esityksessä on havaittavissa mm. viittauksia alueellisiin innovaatioekosysteemeihin, jotka ovat hyvin linjassa IP-alueen TKI-toimijoiden esittämien suositusten kanssa.

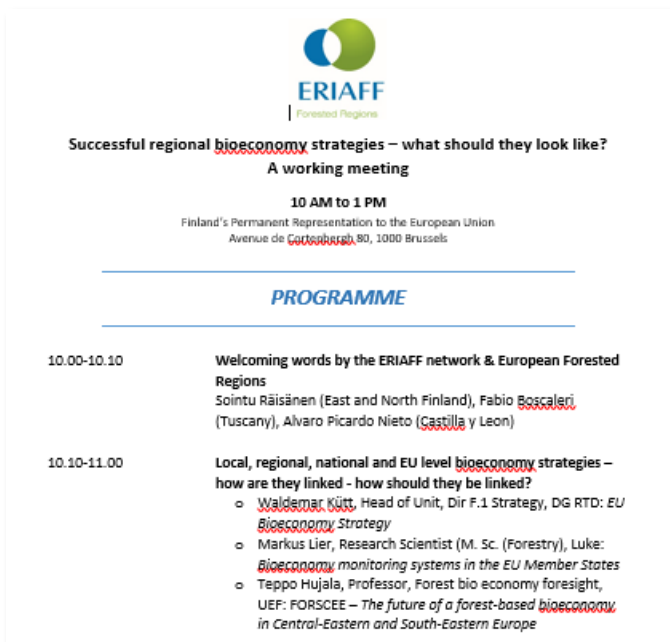

2.3 Ympäristö- ja energiapolitiikka

V. 2018 aikana EU-toimiston asiantuntija Sointu Räisänen jatkoi työskentelyä metsäbiotalouden toimintaedellytysten edistämiseksi Brysselissä. Yhteistyössä IP-alueen maakuntaliittojen kanssa käynnistettiin vuoden alussa uusi Euroopan metsäisten alueiden verkosto, johon liittyi ensimmäisessä aallossa alueita

Ruotsista, Ranskasta, Espanjasta, Italiasta ja Romaniasta. Ryhmä perustettiin ERIAFF-verkoston alle. Käynnistämistilaisuus, johon osallistui mm. Komission edustajia viidestä eri pääosastosta järjestettiin maaliskuussa ja niin ikään erinomaisen osallistujajoukon koonnut toinen kokous jossa keskityttiin EU:n biotalousstrategian päivitykseen ja sen merkitykseen metsäisille alueille marraskuussa 2018.

Vuonna 2018 menossa oli useita EU:n lainsäädäntö/strategiahankkeita, jotka tulevat vaikuttamaan biotalouden tulevaisuuteen:

- **Kestävien investointien puitteet määrittävä Komission asetusehdotus (24.5.2018)**, joka pitää sisällään kestävän metsänhoidon määritelmän → EU-toimisto välitti tietoa asetusehdotuksen sisällöstä ja prosessin aikataulusta Lukelle ja Itä-Suomen yliopistoon, jotka jättivät kannanottonsa

metsiä koskevaan osaan Komission julkisen kuulemisen kautta. EU-toimisto tuli Lukea ja UEF:ä prosessissa.

- **EU:n biotalousstrategian päivitys** julkaistiin lokakuussa 2018. EU-toimistolta Sointu Räisänen laati, yhteistyössä alueen metsäbiotaloustoimijoiden ja Euroopan metsäisten alueiden verkoston

kanssa 12.3.2018 kannanoton biotalousstrategian päivitykseen liittyen, ja piti myös vuoden aikana tiiviisti yhteyttä Komission tutkimuksen pääosastoon, joka vastaa EU:n biotalousstrategiasta. Metsäteeman voi katsoa olevan hyvin ja hyvistä näkökulmista katsottuna edustettu Komission strategiassa.

- **EU:n metsästrategian väliarviointi** joulukuussa 2018. EU-toimisto piti vuoden aikana tiiviisti yhteyttä valmistelemaan maatalouden pääosastoon. Väliarviointi ei sinänsä edellyttänyt edunajamistoimenpiteitä, eikä uuden metsästrategian laatiminen ole ajankohtaista ainakaan vuonna 2019. Nykyinen strategia on voimassa vuoteen 2020.

- **Komission puun kaskadikäyttöön**

liittyvät suositukset marraskuussa

2018. EU-toimisto piti alueen metsätoimijoita päivitettyinä valmistelusta, ja pyysi alueiden edustajia toimittamaan kommentteja valmistelemaan pääosastoon Sisämarkkinat, teollisuus, yrittäjyys ja pk-yritykset. EU-toimisto tapasi DG GROWn vastuuyksikön virkamiehiä useita kertoja vuoden aikana ja korosti, että

kaskadikäytön periaatteet eivät voi olla sitovia. Lapista Luke osallistui Komission kuulemiseen. Marraskuussa julkaistut suositukset ovat ei-sitovia.

- **Komission pitkän aikavälin ilmastostrategia** "Puhdas maapallo kaikille" julkaistiin 28.11.2018. Siinä visioidaan ilmastoneutraalia taloutta vuoteen 2050 mennessä. Strategian toimeenpano tulee näkymään tulevaisuudessa mm. uusina lainsäädäntöesityksinä, jotka mahdollisesti vaikuttavat biotalouden toimintaedellytyksiin ja rahoitukseen. EU-toimisto tulee seuraamaan valmisteluprosesseja tiiviisti ja tulee tarpeen vaatiessa ryhtymään edunajamistoiimiin.

On behalf of forested regions
East and North Finland EU Office
Avenue Palmerston 24, 1000 Brussels, info@eastnorth.fi

12th of March 2018

European forested regions call for a visionary update of the EU Bioeconomy Strategy and a strong EU Forest Strategy

European forested regions are regions, where forestry plays a central role for the implementation of bioeconomy. The forest area in Europe is about 157 million ha - 67% of EU's forests are found in Sweden, Finland, Spain, France, Germany and Italy, but many regions in other countries have also a dense forest cover.¹ In many countries the annual increment is higher than the annual harvesting, whereas the Nordic countries are highly forested at a country level, France and Germany have a very high growing stock in parts of the countries.² In this paper we, representatives of forested regions, present some views on current EU policies that concern our regions:

1. **Regions have a crucial role in implementing bioeconomy**
2. **Resources - financial and enabling EU policies - are needed to ensure transfer from fossil-based economy to a bio-based economy; regional specifics need to be taken into account**
3. **Forest-based bioeconomy has a positive impact on the development of not only rural areas, but also the urban centers within those rural areas, boosting growth and jobs in the whole region. Bio-based products can significantly contribute to climate change mitigation.**
4. **When drafting new and implementing existing legislation, the EU should carefully evaluate and consider global implications as well as Europe's competitiveness and**

Arvio tuloksellisuudesta

EU-toimisto käytti v. 2018 huomattavia henkilöstöresursseja edunajamiseen, joka liittyi metsäbiotalouden toimintaedellytyksien edistämiseen EU-lainsäädäntöön ja rahoitukseen liittyen. Asetetut tavoitteet saavutettiin ja ylitettiin. Toimenpiteiden myötä useissa Komission valmistelemissa pääosastoissa ymmärrettiin paremmin suomalaista kestävä metsänhoitoa. Euroopan metsäisten alueiden verkosto, jota Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat EU-toimiston kautta ja Castilla y Leonin alue koordinoivat, saavutti vuoden aikana tunnustetun aseman metsäisten alueiden äänitorvena Brysselissä.

2.4 Liikennepolitiikka

EU-toimisto seurasi EU:n TEN-T -politiikan ja Verkkojen Eurooppa -instrumentin (CEF) tilannetta. Tällä saralla komissio viimeisteli vuoden 2018 aikana CEF (2014-2020) ohjelman väliarvioinnin, julkisti tiekartan TEN-T-verkon välitarkastelun käynnistämisestä ja antoi esityksensä tulevan ohjelmakauden uudesta CEF-ohjelmasta.

Komission esityksen mukaiset ydinverkkokäytävät 2021+

merkittävästi suuremmat mahdollisuudet tavoitella EU-rahoitusta mm. pääradan investointeihin ja Tornio-Haaparanta radan sähköistämiseen.

CEF-ohjelman väliarvioinnin ja tulevan 2021- vuoden jälkeisen CEF-ohjelman osalta keskeisin kysymys IP-alueen kannalta olivat TEN-T -verkon priorisoidut ydinverkkokäytävät, joihin vaikuttamisikkuna oli auki vuoden 2018 aikana. Tässä kategoriassa ei ole vielä yhtään IP- alueen liikenneyhteyttä, mutta väliarvion ja uuden CEF-asetuksen mukana nousi esille mahdollisuus nostaa Perämeren ympäri kulkeva yhteys laajennukseksi Pohjanmeren ja Välimeren priorisoituja liikennekäytäviä. Tämä antaisi

Esityksen oli viime kädessä tultava jäsenvaltiotasolta (Suomi ja Ruotsi), mikä tapahtuikin vuoden 2018 aikana. Varsinkin Ruotsin hallituksen suostuttelun osalta alueiden rajat ylittävän yhteistyön merkitys oli suuri. Komissio oli jo vuosia ilmaissut pohjoisille alueille tahtotilansa laajentaa ydinverkkokäytäviä, ja asian puolesta tehtiin vuosia yhteistyötä useiden Suomen, Ruotsin ja Norjan alueiden kesken.

Komission 6.6 antama CEF-esitys sisälsi ydinverkkokäytävien pidentämisen pohjoiseen alueidemme tavoitteiden mukaisesti. Tämä tarkoittaa kaudella 2021-2027 merkittävästi suurempia EU-rahoitusmahdollisuuksia päärrataan kohdistuviin investointeihin.

Yleisempi TEN-T-verkon päivittäminen tapahtuu vuonna 2023 ja vaikuttamismahdollisuuksia IP-alueen näkökulmasta tämän osalta avautui vuoden 2018 loppupuolella komission julkistettua julkisen kuulemisen TEN-T-verkon väliarviointiin liittyen. EU-toimisto on tiedottanut alueita aktiivisesti ja laatinut syksyn 2018 aikana perusteellisen analyysin TEN-T-väliarvioinnin roolista Itärata-edunvalvonnassa.

Arvio tuloksellisuudesta

Liikennepolitiikassa vuoden 2018 aikana toteutettiin tavoitteiden mukaisesti kaikki suunnitellut toimet. Vuodelle 2018 oli asetettu yksi konkreettinen tavoite, eli TEN-T-ydinverkkokäytävien laajentuminen pohjoiseen siten, että ne käsittäisivät Suomen osalta Pääradan Helsingistä Tornion rajanylityspaikalle. Tämä näyttäisi toteutuvan, sillä laajennus on mukana komission esityksessä. Lopullinen sinetti prosessille tulee neuvoston ja parlamentin välisissä neuvotteluissa todennäköisesti vuoden 2019 aikana.

2.6 EU-edunajamisen painopisteet ja toimenpiteet 2018

Painopiste ja tavoite 2018	Toimenpiteet	Toteutuneet toimenpiteet
<p>EU:n tulevan aluepolitiikan valmisteluun vaikuttaminen</p> <p>- Tavoite: IP-alueen keskeiset erityispiirteet huomioidaan EU:n tulevan ohjelmakauden varojen jakamisessa</p>	<p>Vaikutetaan EU:n aluepolitiikan toteutukseen ja tulevan ohjelmakauden valmisteluun. Painotetaan IP-alueen keskeisiä erityispiirteitä: harvaa asutusta ja ultraperifeerisyyttä, pohjoista ulottuvuutta, EU:n raja-alueyhteistyötä (Venäjä), väestönmuutoksen haasteita, Itämeren alueen itäisiä ja pohjoisia kysymyksiä, sekä arktisia näkökulmia. Vuonna 2017 seurataan 2020+ ohjelmakauden valmistelua. Lisäksi seurataan ja osallistutaan CPMR järjestön koheesiovaikuttamiseen. Hyödynnetään ulkopuolista osaamista neuvotteluprosessissa.</p>	<p>Kevään 2018 aikana käytiin tiivistä keskustelua komission ja parlamentin kanssa pyrittäessä vaikuttamaan alue- ja rakennepolitiikan ennakkokannanmuodostukseen (EP) ja komission osalta erityisesti MFF ratkaisuihin.</p> <p>Komission MFF ratkaisun jälkeen syksy meni tiiviisti seuraten parlamentin valiokuntatyöskentelyä MFF ratkaisun suhteen. Saimme omat näkemyksemme kirjattua muutosesityksiin, mutta parlamentin raporttoijan ohjaamana työ ei puuttunut yksityiskohtiin. Kannanmuodostus meni vuoden 2019 puolelle ja tällä hetkellä näyttää, että parlamentin kannoissa ei ole meille juuri haitallisia asioita.</p>
<p>Liikenneasiat</p>	<p>North Sea – Baltic Extension to North, Saimaan vesistöreitit ja Itäisen liikennekäytävän edistäminen.</p>	<p>Liikennepolitiikassa vuoden 2018 aikana toteutettiin tavoitteiden mukaisesti kaikki suunnitellut toimet.</p>

<p>- Tavoite: North Sea – Baltic Extension to North laajennus priorisoituihin TEN-T liikennekäytäviin. Lisäksi pyritään siihen, että IP-alueen keskeiset ja kriittiset liikenneasiat huomioidaan EU:n liikennepoliittisten varojen jakamisessa</p>	<p>Lisäksi seurataan: jäämerenyhteys, 5-tie, satama-asiat, lentoyhteydet ja rajanylityspaikat. Tuetaan IP lentoliikennehankkeen toimintaa ja tavoitteita.</p>	<p>Vuodelle 2018 oli asetettu yksi konkreettinen tavoite, eli TEN-T-ydinverkkokäytävien laajentuminen pohjoiseen siten, että ne käsittäisivät Suomen osalta Pääradan Helsingistä Tornion rajanylityspaikalle. Tämä näyttäisi toteutuvan, sillä laajennus on mukana komission esityksessä. Lopullinen sinetti prosessille tulee neuvoston ja parlamentin välisissä neuvotteluissa todennäköisesti vuoden 2019 aikana.</p>
<p>Aktiivinen osallistuminen EU:n arktisen tiedonannon toimeenpanoon</p> <p>- Tavoite: IP alueen keskeiset ja kriittiset edut huomioidaan EU:n arktisessa yhteistyössä.</p>	<p>NSPA verkoston kanssa koottavat arktisen alueelliset investointiprioriteetit komission toimeksiannosta.</p>	<p>IP toimisto osallistui komission (DG Maren johdolla) ja ulkosuhdehallinnon järjestämiin arktisen politiikan seurantatilaisuuksiin ja seminaareihin. Janne Uusivirta esitteli yhdessä tilaisuudessa NSPA verkoston valmistelemaa Arktista Investointialustaa (AIP). Ip toimisto oli aktiivinen paitsi em. instituutioiden tilaisuuksissa, niin myös toimijatason isossa seminaarissa Arctic Futures Symposium marraskuussa)</p> <p>- NSPA:n arktiset investointiprioriteetit ovat hyvin esillä</p>

		<p>komission evaluaatiopaperissa. Sitä on levitetty komission sisäisessä prosessissa kaikille pääosastoille päätöksenteon taustamateriaaliksi. Tämä on tärkeä osa koheesiopolitiikankin vaikuttamistoimintaa, tuloksellisuus nähdään, kunhan MFF-tulos on selvillä.</p>
<p>IP-alueen ja EU-toimiston profilointi ja markkinointi Brysselissä.</p> <p>- Tavoite: EU-toimiston tunnettuus Brysselissä paranee ja IP alueen vahvuudet saadaan entistä paremmin esille EU toiminnassa/päätöksenteossa</p>	<p>Toimenpiteinä mm seminaarien järjestäminen, erityisesti Brysselin toiminnan 20 v. juhlatilaisuus keväällä, aktiivinen toiminta eri verkostoissa. Työskennellään yhteistyössä IP-maakuntien kanssa kartoitettaessa ja nostettaessa esille alueen vahvuuksia. Lisäksi tuetaan hakijoita vuoden 2026 kulttuuripääkaupunkihakemusten EU näkyvyyden osalta. Oulu on jo ilmoittautunut tekemään hakemuksen. Rovaniemi harkinnee vielä hakemustaan.</p>	<p>Lukuisiin, mm. ERRIN-verkoston tilaisuuksiin, järjestettiin puhujia, jotka toivat esiin IP-alueen vahvuuksia ja innovaatioita.</p> <p>Metsäbiotaloudessa saavutettiin merkittävää näkyvyyttä ja uusi metsäisten alueiden verkosto saavutti vankan jalansijan tunnustettuna toimijana Brysselissä.</p> <p>Järjestettiin toimiston 20v juhla, jossa teemana ELMO-pilotti. Osallistujia n. 100 hlö. Mukaan lukien EC vpj. Jyrki Katainen ja johtaja Rudolf Niessler (DG REGIO)</p> <p>Seurattiin kulttuuripääkaupunkiprosessiin liittyviä asioita ja raportoitiin Oulun kulttuuripääkaupunkitiimille.</p>
<p>EU maaseudun</p>	<p>IP-alueen kannalta keskeisten asioiden tukeminen ja</p>	<p>Seurattiin koheesiopolitiikan ohella myös</p>

<p>kehittämispolitiikan seuranta ja vaikuttaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tavoite: IP alueen keskeiset erityispiirteet huomioidaan EU:n tulevan ohjelmakauden varojen allokoinnissa 	<p>seuranta</p>	<p>maaseutukysymyksen valmistelua. Tapaamisia komission DG Agrin, MTK:n, kansallisten asiantuntijoiden ja Suomen Pysyvän EU-edustuston maaseutuasioista vastaavien virkamiesten jne. kanssa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - tietoisuus on lisääntynyt puolin ja toisin. Tuloksellisuus arvioitavissa MFF prosessin myötä
<p>Säännölliset tapaamiset IP-maakuntien päättäjien ja kehittäjien kanssa sekä EU-toimiston markkinointi alueella</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tavoite: Tehostetaan EU-edunajamistoimintaa ja lisätään toimiston tunnettuisuutta ja hyödyntämistä alueella. 	<p>Säännölliset vierailut alueella ml. maakuntahallitusinfot, toimijatapaamiset, suunnitellut teematapaamiset, osallistuminen alueella pidettäviin tilaisuuksiin</p>	<p>Kuukausittaiset vierailut alueella.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tunnettuisuus ja toimeksiannot lisääntyneet - Osallistuminen IP-alueen huippukokoukseen Rovaniemellä elokuussa. - IP alueen päättäjille informaatiota Brysselin toiminnasta päätöksenteon taustaksi. Yhteydenotot ja kiinnostus lisääntynyt. EU asiat useammin maakuntahallitusten jne asialistalla. - Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Etelä-Savon ja Kainuun maakuntahallituksille järjestettiin Brysselin vierailuohjelma vuoden 2018 aikana. - IP alueen päättäjille informaatiota Brysselin

		<p>toiminnasta päätöksenteon taustaksi. Yhteydenotot ja kiinnostus lisääntynyt. EU asiat useammin maakuntahallitusten jne asialistalla.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Säännöllisiä etäpalavereja alueen toimijoiden kanssa.
<p>Tiivis yhteistyö EU-instituutioiden kanssa (parlamentti ja MEPit, komissio, alueiden komitea, talous- ja sosiaalikomitea)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tavoite: Edistetään IP-alueelle tärkeiden politiikkasektoreiden vaikuttamista. Erityishuomio MFF-valmistelussa. Lisätään vierailuja alueelle 	<p>Säännöllinen yhteydenpito, kohdennetaan tapaamisia myös yhteistyössä alueiden kanssa. MEP yhteydenpidossa kartoitetaan säännöllisesti IP-alueelle relevantteja säädösvalmisteluja.</p>	<p>Säännöllisiä ja lukuisia tapaamisia eri komission pääosastojen, MEP;ien, kansallisten valmistelevien virkamiesten, Alueiden komitean jäsenten ja puheenjohtajan kanssa jne. Olennainen osa päivittäistä työskentelyä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saatu luotua toimivat suhteet eri MEP ja parlamentin virkamiehiin. asiakirjojen saanti lisääntynyt. kommenttipyyntöjen määrä kasvanut, asioita saatu paremmin sisälle valmisteltaviin asiakirjoihin
<p>EU:n koheesiopolitiikan lisäksi seurantaa uusien rahoitusmuotojen</p>	<p>Aktiivinen koheesiopolitiikan uusien linjausten seuraaminen. Aktiivinen yhteydenpito alueelle, erityisesti ohjelmatyöskentelyssä mukana olevien kanssa,</p>	<p>Koheesioedunajamisen lisäksi seurasimme aktiivisesti kansallista valmistelutyötä mm. EU4 työryhmän</p>

<p>kehittämisestä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tavoite: uusien instrumenttien hyödyntäminen IP-alueella lisääntyy. 	<p>mutta myös alueellisten kehittämissyhtiöiden kanssa. Kartoitetaan miten uudenlaiset rahoitusinstrumentit ja niiden käyttöönotto alueella vaikuttavat EU-toimiston työskentelyyn. Selvitetään miten EIP-vaikuttamista tulisi lisätä.</p>	<p>työskentelyä.</p> <p>Rahoitusinstrumenttien käyttöön liittyen EU-toimiston Janne Uusivirran resurssista siirrettiin työvaliokunnan päätöksellä 50% kesä-joulukuun ajaksi Lapin liiton rahoittaman Arctic Investment Platform -aloitteen (AIP) esiselvittämiseen. Tähän liittyen järjestettiin työpajoja, kokouksia ja tuotettiin esiselvitysraportti.</p> <p>AIP pyrkii systemaattisempaan rahoitusyhteistyöhön alueen kasvuyritysten investointien edistämiseksi. Esiselvitys valmistui vuoden 2018 lopussa ja jatkohanke Interreg Nord -ohjelmasta käynnistyi 01/2019. AIP saanut komissiolta poliittisen tuen ja kaikki NSPA-alueet mukana valmistelussa.</p> <p>Kotimaan valmistelusta on saatu entistä paremmin tietoa.</p>
<p>ENI-CBC tilanteen kehittämisen seuraaminen ja vaikuttaminen</p>	<p>Yhteydenpito alueen ENI-sihteeristöihin ja EU-valmistelutahoihin. Pidetään yllä positiivista Venäjakeskustelua instituutioihin, hyödyntäen myös</p>	<p>ENI-CBC seuranta pääasiassa tilannekartoitusta kansallisten sihteeristöjen kautta. Venäjä kysymys esillä silloin kun se on ollut luontevaa (arktinen,</p>

<p>- Tavoite: ohjelman ongelmaton aloitus ja toteutus.</p>	<p>EU:n parlamentin jäseniä.</p>	<p>koheesioedunajaminen jne). Kysymys edelleen hieman arka Brysselissä.</p> <p>- Venäjääsioiden esille nostaminen on nykytilanteessa haastavaa. EU toimisto on koettanut pitää keskustelua yllä siinä rajallisessa määrin kuin se on mahdollista.</p>
<p>EU:n metsäbiotalouteen vaikuttavat politiikkasektorit</p> <p>- Tavoite: Metsäbiotaloudella on keskeinen ja positiivinen rooli EU:n biotalousstrategian päivityksessä. EU:n metsästrategia on linjassa IP-alueen metsäbiotalouteen liittyvien tavoitteiden kanssa. Tietoisuus Suomen kestävästä metsien hoidosta lisääntyy Brysselissä.</p>	<p>Tiivistetään yhteistyötä muiden Euroopan metsäisten alueiden kanssa ja jatketaan edunajamistyötä liittyen IP-alueen kestävä metsäbiotalouden huomioimiseksi EU:n strategioissa ja politiikka-aloitteissa, joilla on merkitystä metsäbiotalouden toimintaedellytyksille.</p>	<p>Metsäbiotaloutta koskevat EU-lainsäädäntöön ja rahoitukseen liittyvät tavoitteet saavutettiin:</p> <p>- Toimenpiteiden myötä useissa Komission valmistelevissa pääosastoissa ymmärrettiin paremmin suomalaista kestävä metsänhoitoa.</p> <p>- Euroopan metsäisten alueiden verkosto, jota Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat EU-toimiston kautta ja Castilla y Leonin alue koordinoivat, saavutti vuoden aikana tunnustetun aseman metsäisten alueiden äänitorvena Brysselissä.</p> <p>- Metsäbiotaloudella on näkyvä ja ansaitsemansa rooli EU:n biotalousstrategian päivityksessä, ja EU-toimistolla biotaloudesta vastaava DG RTD:n yksikkö hyvin hanskassa.</p>

<p>EU:n TKI-politiikkaan kohdistuva edunajaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tavoite: EU:n TKI-ohjelmissa on IP-alueen toimijoille soveltuva rakenne ja aiheita. Alueen TKI-toimijoilla on mahdollisimman ajantasaiset ennakkotiedot EU:n TKI-politiikan suunnasta ja rahoitusmahdollisuuksista, jotka mahdollistavat strategiset hankekumppanuudet sekä hakemusten oikea-aikaisen valmistelun. 	<p>Seurataan Brysselin verkostojen kautta vuonna 2018 ajankohtaisia ja keskeisiä EU:n TKI-puiteohjelmaan liittyviä prosesseja (H2020 vuosien 18–20 työohjelmavalmistelu, H2020-jälkeisen tutkimuksen FP9-puiteohjelman valmistelu). Nostetaan esiin IP-alueen TKI-toimijoiden kannalta keskeisiä asioita ja teemoja Brysselin verkostojen, kuten ERRIN:in kautta, ja tapaamisissa EU-instituutioiden kanssa.</p>	<p>Järjestetty rehtori- ja operatiivisen tason tapaamisia komission valmistelevien virkamiesten kanssa, joissa edistetty IP-alueen TKI-toimijoiden toimintaedellytyksiä.</p> <p>Välitetty aktiivisesti ennakkotietoja 2018-2020 Horisontti 2020 -työohjelman rahoitushakujen teemoista ja aikatauluista. Välitetty aktiivisesti tietoja Euroopan Horisontti -valmistelutilanteesta.</p> <p>Vaikutettu EU-verkostojen, erityisesti ERRIN:in kannanmuodostukseen tulevan tutkimuksen puiteohjelman osalta.</p> <p>Tuotu esille alueen tavoitteita korkean tason keskusteluissa ja avattu vaikuttamisen paikkoja alueen TKI-toimijoille.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kiinnostus ja hankkeiden hakuinnostus ja toivottavasti myös -taito on lisääntynyt.

--	--	--

3 Koulutus- ja kehittämistoiminnan tuki

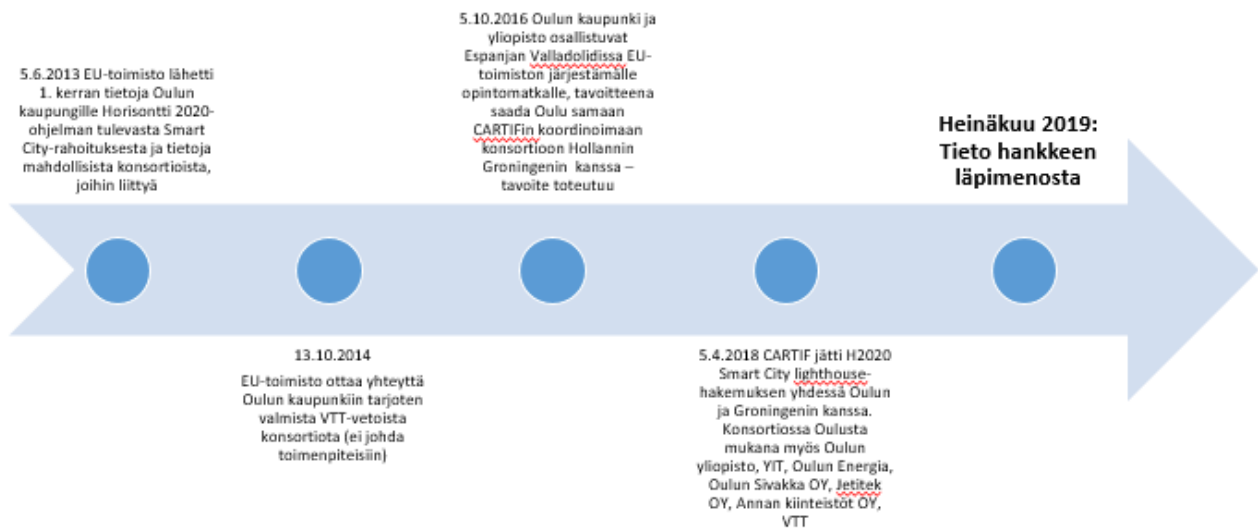
Hanketoimijoiden neuvonta ja tukeminen ovat jo vuosien ajan olleet EU-toimiston asiantuntijoiden ydintehtäviä. Vuonna 2018 asiantuntijat jatkoivat monenlaisen hanketuen tarjoamista vanhoille ja uusille hanketoimijoille:

- Informaatiota rahoitusohjelmista ja -mahdollisuuksista jaettiin EU-toimiston viestintäkanavien kautta ja EU-toimiston tilaisuuksissa alueilla
- EU-toimisto piti säännöllistä yhteyttä alueen hanketoimijoiden kanssa (yliopistot, ammattikorkeakoulut, kehittämissyhtiöt, yritykset jne)
- EU-toimisto vastasi lukuisiin pyyntöihin hakutekstien ja sisältöjen ymmärtämiseksi sekä hankekumppaneiden löytämiseksi

Vuoden 2018 aikana EU-toimisto jatkoi keskittymistä tiedottamaan maakuntien keskuskaupunkeja rahoitusmahdollisuuksista, joihin kiinni pääsemisessä kaupungeilla on keskeinen rooli. EU-toimiston pitkäaikainen työ keskuskaupunkien hanketoiminnasta vastaavien henkilöiden kanssa johti konkreettisiin tuloksiin v. 2018 Oulun kohdalla kaupungin varmistettua Horisontti 2020 -ohjelmasta Smart City Lighthouse – hankkeelle rahoituksen, joka takaa Oulun älykkäälle kaupunkikehittämiselle yli viiden miljoonan euron EU-rahoituspotin.

East&NorthFinlandEU @EastNorthFIN_EU 15 Sep 2017
Janne Anttila @UniOulu @ppliiitto sharing key lessons learned from creating #circulareconomy #BlueGrowth ecosystems @ERRINNetwork in BXL - at Bryssel, Belgia

Toimiston pitkäaikainen työ aiempien vuosien varrelta on tuottanut tulosta myös useiden muiden IP-alueelle rahoitettujen EU-hankkeiden muodossa v. 2018, kuten:

- **Interreg Nord** Arctic Investment Platform-hanke, rahoituksen saajina Lapin liitto ja Business Oulu - Lapin liitolla valmistelijana Kristiina Jokelainen ja EU-toimistolla Janne Uusivirta (saatu rahoitus yhteensä yli 300 000 EUR)
- **H2020-haku** "Socio-economic impacts of digitisation of agriculture and rural areas": Yliopistokeskus Chydenius (Kokkola) mukana läpimenneessä hankkeessa "DESIRA" – EU-toimistolta Sointu Räisänen järjesti Chydeniuksen yliopistokeskuksen projektikonsortioon (saadun rahoituksen määrä ei tiedossa)
- **Interreg Europe**, APPROVE-projekti, rahoituksen saaja Lapin liitto – kutsu liittyä konsortioon EU-toimistolta Sointu Räisäseltä (saadun rahoituksen määrä ei tiedossa)
- **H2020-haku** "Demonstrating systemic urban development for circular and regenerative cities", rahoituksen saajina (yhteensä yli 1,3 milj. EUR) Miksei ja XAMK (CityLoops-hanke) – EU-toimistolta Janne Uusivirta tarjosi runsaasti neuvoja hakemuksen laatimisen alkuvaiheissa

Toimisto jatkoi myös hanketoimijoiden ja komission sektorikohtaisten rahoitushauista vastaavien virkamiesten tapaamisten järjestämistä. Näissä tapaamisissa alueen toimijoilla on ollut mahdollista korostaa prioriteettiensa mukaisten rahoitusaiheiden tärkeyttä vuosien 2018–2020 työohjelmia valmisteleville virkamiehille. Lisäksi toimisto on varmistanut puheenvuoroja alueen hanketoimijoille mm. ERRIN-verkoston tilaisuuksissa.

Hankekokoukset toimistolla ja tilojen käyttö

Vuonna 2018 EU-toimiston tilat ja kokoushuone olivat aktiivisessa käytössä. Toimistolla vieraili myös useita ryhmiä sekä alueiden asiantuntijoita käynneillä, joilla heille tarjottiin työskentelytilat ja räätälöity vierailuohjelma tapahtumiseen ja tapaamisineen. Hankevalmistelukokouksia tai projektipalavereja EU-toimistolla järjestivät vuoden 2018 aikana mm. seuraavat organisaatiot:

3.1 Painopisteet ja toimenpiteet v. 2018

Tavoite 2018	Suunnitellut toimenpiteet	Toteutuneet toimenpiteet
<p>Alueen TKI-toimijoilla on mahdollisimman ajantasaiset ennakkotiedot EU:n TKI-politiikan suunnasta ja rahoitusmahdollisuuksista, jotka mahdollistavat strategiset hankekumppanuudet sekä hakemusten oikea-aikaisen valmistelun.</p>	<p>EU:n TKI-politiikkaan kohdistuva seuranta ja edunvalvonta Brysselin verkostojen kautta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • H2020 vuosien 18–20 työohjelmavalmistelu • H2020-jälkeisen tutkimuksen puiteohjelman valmistelu 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedotettu rahoitusmahdollisuuksista uutiskirjein ja alueella järjestetyin infotilaisuuksin • Seuranta ja edunajaminen suunnitellun mukaan • Tuettu yliopistojen ja ERRIN-verkoston kannanmuodostusta
<p>Synergiamahdollisuuksien hyödyntäminen paranee alueen strategisissa innovaatiokärjissä</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tuodaan esille konkreettisia tapoja yhdistää rahastoja yhteistyössä aluekehittäjien kanssa • Syvennetään alueiden toimijoiden tietoja erillisrahastoista ÄES-kärkien osalta • Selvitetään yhteistyömahdollisuuksia H2020 	<ul style="list-style-type: none"> • Säännölliset palaverit ja webinaarit alueen hanketoimijoiden kanssa erillisrahasto-osaamisen kasvattamiseksi • EU-toimiston tiedotustoiminta • Arctic Investment Platform - rahoitusyhteistyön esiselvitys ja Interreg-ohjelmasta rahoitettu

	<p>Public Private Partnershi- pien kanssa</p>	<p>jatkohanke (EU-toimiston Janne Uusivirran työajasta 50% irroitettiin tähän kesä-joulukuun ajaksi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistuttu Kainuun ohella Bio-based industries PPP:n toimintaan • IP-alueen osallistuminen DG REGIO:n Elinkeinojen muutoksen pilottiin (ELMO) käynnistettiin. ELMO-prosessi tuottaa strategian ja vuonna 2019 toteuttavat pilottitoimet älykkään erikoistumisen systemaattisemmasta ylimaakunnallisesta toteuttamisesta ja rahoitusinstrumenttien synergisemmasta käytöstä IP-alueella. EU-toimisto oli Lapin liiton kanssa vastuussa ELMO-hakemuksen kirjoittamisessa ja on
--	---	--

		osallistunut vuoden 2018 aikana prosessiin asiantuntijajäsenenä.
S3 Energy Platformin alla toimivasta bioenergiaryhmästä tulee foorumi, jota käytetään IP-alueen profiilin nostamiseen biotalousalueena, hankepartnereiden löytämiseen sekä metsäbiotalouden roolin korostamiseen EU-tasolla	<ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan Lapin liittoa foorumin koordinoinnissa • Linkitetään kaikki IP-alueen maakunnat foorumin toimintaan • Tuetaan sisällön tuottamista • Tuetaan tapahtumien järjestämisestä Brysselissä 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei toimintoja vuoden 2018 aikana, Lapin liitto hoitanut itsenäisesti
Alueen klusteriorganisaatioiden valmius osallistua EU:n klusteripoliittisiin toimenpiteisiin ja rahoitusohjelmiin kasvaa	<ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan klusteriorganisaatioiden projektien kehittämistä ja EU-rahoituksen hakemista • Edistetään klusteriorganisaatioiden linkittymistä eurooppalaisiin klustereihin • Lisätään klustereiden näkyvyyttä 	<ul style="list-style-type: none"> • Tuettu alueen klusteriorganisaatioiden hankekehitystä • Tarjottu mahdollisuuksia esitellä alueen klustereita relevanteissa ÄES-tilaisuuksissa • Laajennettu klusteriorganisaatioiden osallistumista komission älykkään

	<p>EU-instituutioiden suuntaan ja tuetaan niiden edunajamistyötä</p>	<p>erikoistumisen temaattiisiin kumppanuuksiin, TSSSP (mm. Kokkolan Kemian klusterin esittely S3 Chemical Regions TSSSP –kumppanuuden Kick off –tilaisuudessa ja liittymisprosessin tukeminen ja Oulun avustaminen TSSSP-aloitteen käynnistämässä langattomaan teknologiaan liittyen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ELMO-prosessin tukeminen luo pohjaa EU-komission tukemalle klusteripohjaiselle yhteistyölle IP-alueiden välillä ja sen linkittymiseen eurooppalaiseen osaamiseen • Arctic Investment Platform -työ kehittää klusteripohjaista investointien edistämisen ja rahoittamisen mallia
<p>Uusin tieto EU-ohjelmista välittyy alueen</p>	<p>Osallistutaan kv-hanketoimintaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuttu ohjausryhmiin

<p>kansainvälistymishankkeiden käyttöön alueiden kv-hanketoiminnalle strategisten hankkeiden ohjausryhmissä</p>	<p>keskittyvien hankkeiden ohjausryhmien toimintaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kajaani Lab (Kainuu) • KOHO2020 (Pohjois-Pohjanmaa) • Arjen Turvallisuus (Lappi) • AIKOPA kv-hanke (Kainuu) • ELMO Task Force • Arctic Investment Platform -esiselvitys 	<p>suunnitellusti joko etäyhteydellä tai paikan päällä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lisäksi osallistuttu mahdollisten jatkohankkeiden suunnitteluun pyyntöjen mukaan. • ELMO- ja Arctic Investment Platform -prosesseissa EU-toimiston rooli on ulottunut ohjausryhmätyöskentelyä laajempaan asiantuntija ja koordinoitutyöhön.
<p>Lisätään alueen näkyvyyttä ja tuetaan toimijoiden profiloitumista kiinnostavina hankekumppaneina</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Markkinoidaan IP-toimijoiden osaamista ja hankekokemusta tapahtumissa ja verkostoissa • Toimitaan ERRIN-verkoston valikoitujen työryhmien vetäjinä¹ 	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuttu ERRIN-verkoston kautta brokerage- tapahtumien järjestämiseen • Avustettu alueen toimijoita hankeideaesittelyiden valmistelussa

¹ Katso listaus relevanteista työryhmistä toimintasuunnitelman luvussa 6.1

	<p>ja osallistutaan muiden työryhmien toimintaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan olennaisten tapahtumien organisointiin (esim. energia- ja biotalousala, terveys jne) 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetty puheenvuoroja alueen toimijoille tilaisuuksissa
<p>Itä-Suomen yliopiston tutkimuspalveluiden tiivistynyt yhteistyö EU-toimiston kanssa synnyttää synergiahyötyjä koko IP-alueen tki-toimijoille.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UEF-edustaja on EU-toimistolla viikon/kk • Edistetään maakuntarajat ylittävien tutkijaryhmien edunajamista EU:n TKI-politiikassa (esim. UEF:n ja Oulun yliopiston ilmastotutkijat jne). • Järjestetään rehtoritason tapaamisia EU-instituutioiden ja avainverkostojen kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö on sisältänyt mm. ohjelmien rakentamista tutkijaryhmille ja rehtoreiden delegaatiolle, TKI-politiikan vaikuttamistyötä jne. • Panostuksesta on koitunut hyötyä myös muille maakunnille mm. yhteisohjelmien ja tiivistyneen tiedonvaihdon myötä • Tuotu UEFia, Oulun yliopisto ja Lapin yliopistoa mukaan kansallisiin TKI-politiikkaa tukeviin vaikuttamiskampanjoihin UNIFI

		<p>ry:n kanssa yhteistyössä (mm. syksyn 2019 Euroopan Horisontti missioaiheinen tapahtumasarja)</p> <ul style="list-style-type: none">• Järjestetty Euroopan metsäisten alueiden verkoston 2. kokous yhteistyössä UEF:n ja Luken kanssa.
--	--	--

3.2 Vierailuryhmät ja EU-toimiston järjestämät ohjelmat

EU-toimisto järjesti vuoden 2018 aikana seuraaville ryhmille ja vierailijoille vierailuohjelmia Brysselissä:

- 20.–21.2.2018 Lapin yliopiston vararehtori ja delegaatio
- 14.–15.3.2018 Nordregio
- 27.3.2018 Johtoryhmä
- 23.4.2018 Haapajärven lukio
- 7.–8.5.2018 Haukiputaan lukio
- 11.–15.6.2018 Ammattikorkeakoulujen TKI-osaajavalmennus
- 14.–15.6.2018 Oulun yliopiston johdon delegaatio
- 4.–6.9.2018 Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus
- 23.–25.9.2018 Pohjois-Savon maakuntahallitus
- 1.–2.10.2018 Nivalan Teollisuuskylä
- 29.–31.10.2018 UEF EMBA-ryhmä
- 6.–9.11.2018 Etelä-Savon maakuntahallitus
- 26.–27.11.2018 UEF mikromuovitutkijat
- 30.11.2018 Kansanedustaja Eero Suutarin ryhmä
- 3.12.2018 MTI
- 4.–6.12.2018 Kainuun maakuntahallitus

3.3 Alueiden markkinointi

EU-toimisto järjesti vuonna 2018 alueiden edustajille ja hanketoimijoille markkinointimahdollisuuksia alueiden ja niiden toimijoiden strategioihin linkittyen:

- ✓ 31.1.2018 ERRIN FP9/Innovation Ecosystems työpaja komission DG RTD:n ja DG REGIO:n kanssa – Maritta Perälä-Heape, Oulun yliopisto (Sointu Räisänen)
- ✓ 21.2.2018 EU Industry Day - Improving entrepreneurship through social economy and S3 – Ilari Havukainen ja Tanja Häyrynen (Janne Uusivirta)
- ✓ 21.2.2018 The cascading use of biomass: a crucial topic for wood markets – tilaisuus Euroopan parlamentissa, VTT Laura Sokka Sointu Räisänen)

- ✓ 26.4.2018 Inform-Prioritize-Collaborate: Cooperation of Regions on Innovation in Forest Management, Use of Wood and Forest-related Services”, Metsähallitus Lappi Kaisa Vainio, Lapin Luke Kari Mäkitalo (Sointu Räisänen)
- ✓ 3.7.2018 ERRIN-tapahtuma Road From War to Peace – Olli-Pekka Leskinen, Mikkelin kaupunki; aiheena MUISTI-sotahistoriakeskus (Janne Uusivirta)
- ✓ 21.9.2019 Smart City -konferenssi, Valladolid, Espanja – Mikko Juuti (Kuopio), Sami Ruotsalainen (Joensuu) (Sointu Räisänen)
- ✓ 13.11.2018 Bioregions-konferenssi Barcelona – Risto Poutiainen, Tanja Häyrynen (Sointu Räisänen)
- ✓ 13.11.2018 Horizon Europe: Climate, Energy and Mobility Cluster-tilaisuus yhdessä komission DG RTD:n varapääjohtajan kanssa – Sari Hirvonen-Kantola, Oulun yliopisto (Sointu Räisänen)
- ✓ 14.11.2018 Regional bioeconomy strategies, European forested regions workshop – useita puhujia UEF:lta ja Lukelta sekä P-Karjalan maakuntaliitolta (Sointu Räisänen)
- ✓ 21.11.2018 ERRIN-konferenssi Digital Innovation Hub –yhteistyöstä – Maritta Perälä-Heape, Oulun yliopisto, esitteli AIF-yhteistyön (Janne Uusivirta)

Sointu Räisänen toimi puheenjohtajana Espanjan Valladolidissa älykaupunkeihin liittyvässä tilaisuudessa 21.9.2018. Panelisteiksi EU-toimisto pyysi espanjalaisten ja portugalilaisten puhujien lisäksi Joensuun ja Kuopion kaupunkien edustajat

3.3 IP-alueen yhteiset strategiset aloitteet – Arctic Investment Platform - rahoitusyhteistyö ja Elinkeinojen muutoksen pilotti

Vuoden 2018 aikana käynnistettiin Itä- ja Pohjois-Suomen tulevan aluekehityksen kannalta merkittäviä älykkääseen erikoistumiseen liittyviä strategisia hankkeita, Euroopan komission DG REGIO:n Elinkeinojen muutoksen ELMO-pilotti ja NSPA-alueiden Arctic Investment Platform (AIP) - rahoitusyhteistyö. Näitä

East&NorthFinlandEU @EastNorthFIN_EU · 5. heinäk.
 Thanks @OECD @EU_Regional and Greater Manchester for an inspiring workshop on #LowCarbonEU2050 transition. Working towards a joint @EastNorthFIN_EU #RIS3 strategy to tackle the challenges of #industrial transition #ELMO #CohesionPolicy

hankkeita ei oltu ennakoitu EU-toimiston vuoden 2018 toimintasuunnitelmassa, mutta niiden painoarvon vuoksi työvaliokunnan ohjauksessa sovittiin, että EU-toimisto panostaa niiden edistämiseen omalta osaltaan vuoden 2018 aikana.

EU-toimiston Janne Uusivirta käytti vuoden 2018 aikana merkittävän osan työajastaan näihin prosesseihin tiiviissä yhteistyössä Lapin liiton kanssa, joka koordinoi aloitteita IP-alueen puolesta vuonna 2018. EU-toimisto oli täten merkittävässä roolissa mm. kirjoittamassa ELMO-hakemusta komissiolle, koordinoimassa AIP-esiselvitystä ja kirjoittamassa menestyksekkästä AIP-hankehakemusta Interreg Nord -ohjelmaan. Interreg-hankkeen resurssein työ jatkuu vuonna 2019.

ELMO-pilotti

EU:n komissio on valinnut Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat mukaan elinkeinot murroksessa -pilottiin (Regions in Industrial Transition). Pilotti on osa toimenpidekokonaisuutta, jonka Komissio esitti heinäkuussa 2017 Euroopan alueiden innovaatiotoiminnan vahvistamiseksi sekä kasvun ja työllisyyden parantamiseksi. Elinkeinoelämän murroksen pilotissa keskiöön on nostettu älykäs erikoistuminen. Älykkäässä erikoistumisessa tavoitellaan yhteisiä hyviä käytäntöjä kuitenkin korostaen jokaisen alueen erikoistumista omiin vahvuuksiinsa. Tavoitteena on alueen elinkeinoelämän uudistaminen kestäväällä tavalla, alueen luonnonvarojen - kuten metsän, puhtaan

luonnon ja kaivannaisten - älykäs hyödyntäminen talouskasvun tukemiseksi. Tavoitteen keskiössä on innovaatioekosysteemien ja klustereiden verkottuminen ja vahvistaminen, osaamispuheen kehittäminen, ICT:n hyödyntäminen sekä luonnonvarojen jalostusarvon nostaminen.

EU-toimisto osallistui prosessiin vuoden 2018 aikana mm. seuraavasti:

- ELMO-pilotin menestyksekkään hakemuksen laatiminen tammikuussa 2018 yhdessä Lapin liiton kanssa
- EU-tason näkökulman tuominen kaikista IP-alueista koostuneen ELMO Task Forcen työskentelyyn
- EU-toimiston Janne Uusivirran osallistuminen ELMO-pilotin keskeisiin työpajoihin ja -kokouksiin
- ELMO-pilotin viestinnän tukeminen kehittämällä EU-toimiston sivuille osio pilotin ja alueen älykkään erikoistumisen esittelylle

Arctic Investment Platform -rahoitusyhteistyö

Arctic Investment Platform (AIP) -esiselvityshankkeen aikana laadittiin toteutettavuusselvitys mahdollisuudesta muodostaa pohjoisille harvaanasutuille alueille (NSPA) erikoistunut rahoitusyhteistyö, joka perustuu Euroopan komission lanseeraamaan [Investment Platform -malliin](#).

Tarkoituksena olisi muokata tältä lähtökohdalta erityisesti pohjoisten harvaanasuttujen alueiden tarpeisiin pohjaava malli, joka saisi investointeja liikkeelle. Tätä tavoitetta varten selvitettäisiin tapoja yhdistellä uudella tavalla eri yksityisiä ja julkisia rahoituskanavia sekä hyödyntämällä mm. Euroopan Strategisten Investointien rahastoa ([ESIR](#)).

Mallin rakentamisen pohjalle otettiin:

- Alueiden älykkään erikoistumisen strategioiden toisiaan täydentävät prioriteetit
- Lukuisat yhteiset investointeja estävät haasteet (harva asutus, kriittisen massan puute jne)
- Alustavat keskustelut Euroopan investointipankin ja Euroopan komission kanssa
- Itä- ja Pohjois-Suomen yhteinen Elinkeinojen muutoksen [pilottihanke](#).

Hankkeen valmistelun rahoitti ja toteutti Lapin liitto Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston merkittävällä tuella. Projektin tukemiseksi Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat siirsivät 50% EU-toimiston erityisasiantuntija Janne Uusivirran työpanoksesta hankkeen tukemiseen kesä-joulukuun ajaksi. Selvitystyö sujui aikataulussa, ja raportti ilmestyi joulukuussa 2018. AIP-työn jatko varmistui myös joulukuussa, kun Interreg Nord -hallintokomitea antoi myönteisen päätöksen Lapin liiton

koordinoimalle Norjan, Suomen ja Ruotsin yhteiselle jatkohankkeelle. IP-alueelta partnereita ovat Lapin liitto ja Business Oulu.

4 Tiedonvälitys ja viestintä

EU-toimiston tavoite on tarjota Itä- ja Pohjois-Suomen alueelle mahdollisimman ajankohtaista ja ennakoivaa tietoa EU:n rahoitusohjelmista ja politiikasta. Tiedotus voidaan jakaa kahteen osaan tavoitteiden ja kohderyhmän osalta:

1. **Maakuntien liitoille osoitettu tiedotus:** edunajamiseen liittyviä raportteja, analyyskejä ja toimintaehdotuksia
2. **Alueen hanketoimille suunnattu tiedotus:** tietoja erillisohjelmärahoituksesta, tapahtumista ja yhteistyökumppaneista

4.1 Tiedotuksen välineet

Vuoden 2018 aikana astui voimaan EU:n tietosuojasetus. EU-toimiston uutiskirjeiden tilaajalistat jouduttiin tyhjentämään, koska tilausten yhteydessä ei oltu pyydetty suostumusta tietosuojaselosteeseen. Näin ollen EU-toimiston tiedotteiden tilaajamäärät olivat aiempia vuosia alhaisemmat vuonna 2018.

Toimiston verkkosivusto: Sivustoa päivitetään jatkuvasti, jotta tarjolla oleva tieto sisältää ajankohtaisimmat tiedot alueita kiinnostavista EU-asioista ja tapahtumista. Toimiston sivuilta löytyy kattavat tiedot mm. 2014–2020 -ohjelmakautta koskevasta

hankerahoituksesta, aluetta koskevasta EU-politiikasta ja toimiston yhteistyöverkostoista.

EU-toimisto kokoaa ja julkaisee verkkosivuilla ja kuukausittain ilmestyvässä uutiskirjeessään ns. kuukauden hankkeita eli esimerkkejä alueen hyvistä kv-hankkeista. Palvelu on otettu hyvin vastaan ja sitä jatkettiin v.2017.

Kohdennetut tiedotteet: EU-toimisto lähettää EU:n rahoitusohjelmiin ja alueen kannalta keskeisiin EU:n politiikkaan liittyviä tiedotteita, muistioita ja raportteja, jotka kohdistetaan kunkin teeman sähköpostilistoille rekisteröityneille vastaanottajille. Joulukuussa 2018 tiedotteilla oli teemasta riippuen tilaajia 198 (Vesi) ja 436 (TKI) välillä.

Kuukausitiedote: Toimisto lähettää noin 4 viikon välein EU-uutiskirjettä, jolla oli 2018 joulukuussa 424 tilaajaa. Uutiskirjeeseen koostetaan viimeisimmät ajankohtaiset uutiset ja tapahtumat.

Toimiston Facebook-sivut: Toimiston Facebook-sivuilla tiedotetaan EU:n ajankohtaisuuksista, tapahtumista ja sekä toimiston ja sen yhteistyöverkostoiden toiminnasta.

Twitter-tili: Twitter-tiliä käytetään erityisesti alueen toimijoiden sekä EU-toimiston markkinointiin ja profilointiin.

Toimiston johtaja välittää johtoryhmälle ja työvaliokunnalle edunajamistiedotteen, jossa käsitellään ajankohtaisia edunajamisen asioita ja toivottuja toimenpiteitä. Poliittikaseurantaan liittyen EU-toimisto informoi jatkuvasti maakunnallisia toimijoita, erityisesti maakuntien liittoja, ajankohtaisista Itä- ja Pohjois-Suomea kiinnostavista kysymyksistä. Toimiston työvaliokunnan jäsenet ovat vastuussa tiedon ohjaamisesta ja jälkiseurannasta maakuntien liitoissa.

EU-toimisto aktivoi alueen median edustajia seuraamaan itä- ja pohjoissuomalaisittain tärkeitä EU-tason tapahtumia. Tämä tapahtuu kutsumalla heitä esimerkiksi Brysseliin eri aihealueiden osalta seminaarien ja muiden keskeisten tapahtumien yhteydessä sekä lähestymällä alueellisia lehdistön edustajia maakuntavierailujen yhteydessä. Toimisto pyrkii maakuntaliittojen kontaktien kautta syöttämään alueelle olennaisia prosesseja medialle ja nostamaan niitä suuremman yleisön tietoisuuteen. Toimisto pitää myös yhteyttä Suomen lehdistön Brysselin kirjeenvaihtajiin ja tiedottaa tarvittaessa ulkomaiselle Brysselissä toimivalle lehdistölle merkkitapahtumista. Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto on toimintasuunnitelman mukaisesti ollut esillä myös relevanteissa medioissa. Ajankohtaisia, Itä- ja Pohjois-Suomen kannalta keskeisiä EU-asioita on nostettu esiin haastatteluissa (mm. Helsingin Sanomat, Keski-Pohjanmaa, Yle Uutiset, Forum24).

5 Verkostot

5.1 Keskeisimmät verkostoihin liittyvät painopisteet ja toimenpiteet vuonna 2017

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto on osallistunut vuonna 2017 seuraavien Brysselissä toimivien yhteistyöverkostojen toimintaan seuraavasti:

Verkosto	Toiminta ja toiminnan tulokset v. 2019
<p>Harvaan asuttujen alueiden yhteistyöverkosto Northern Sparsely Populated Areas (NSPA)</p>	<p>Tiivis yhteydenpito komissioon niin MFF valmistelussa kuin sen jälkeisen tilanteen kartoittamisessa.</p> <p>NSPA Forum Storhognassa (Mid Sweden) toukokuussa.</p> <p>Yhteisiä kantoja työstettiin ennen MFF julkistamista, mutta sen jälkeen kannanottoja ei olla yhtä tiiviisti työstetty. IP alue sai kuitenkin NSPA kannanottoon maininnan NSPA tulle nostamisesta 45 euroon/hlö/vuosi</p>
<p>Epävirallinen Itämeri-yhteistyöryhmä informal Baltic Sea Group (iBSG)</p>	<p>Osallistuttiin ohjausryhmätyöhön ja osallistuttiin vuosittaisen kesäseminaarin järjestämiseen. Järjestettiin puheenvuoro Keski-Pohjanmaan edustajalle (Maakuntaliiton Anne Sormunen) kesäkuussa järjestettyyn vuotuisen iBSG-seminaariin.</p>
<p>Euroopan alueiden tutkimus- ja innovaatioverkosto eli European Regions' Research and Innovation</p>	<p>ERRIN-verkostolla on merkittävä rooli alueiden edustajana tki-politiikan ja -rahoitusohjelmien edunvalvonnassa. Aktiivinen osallistuminen on</p>

Networkin (ERRIN)	mahdollistanut ennakkotiedon hankinnan sekä Itä- ja Pohjois-Suomen toimijoiden ja teemojen esille saamiseen verkoston tilaisuuksissa. Toimisto oli mukana kahden työryhmän jaettuna puheenjohtajana. Alueen toimijoille välitettiin tietoja toiminnasta ja heitä aktivoitiin osallistumaan hankehakutilaisuuksiin.
Euroopan alueiden maaseutu, elintarvike- ja metsäteollisuusverkosto, European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry (ERIAFF)	ERIAFF-sateenvarjon alle käynnistettiin uusi metsäisten alueiden verkosto, jota EU-toimisto koordinoi yhteistyössä eritoten P-Karjalan (edustaen kaikkia IP-maakuntia) ja Castilla y Leonin alueiden kanssa. Verkoston puitteissa järjestettiin kaksi tilaisuutta Brysselissä ja yksi Barcelonassa.
Euroopan perifeeristen merellisten alueiden liitto eli Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR)	Osallistumis- ja seurantavastuu on edelleen alueilla. Järjestö on tärkeä tiedonhankkimiskanava myös Brysselin toiminnassa. Pohjois-Pohjanmaan liitolla on järjestössä hallituspaikka seuraavat 2-4 vuotta. Toimiston johtaja on avustanut hallitustyöskentelyssä koheesiopolitiikan osalta.
Euroopan alueiden liitto eli Assembly of European Regions (AER)	Seurattu järjestön toimintaa, erityisesti koheesiopolitiikkaan liittyen. Osa alueista on luopunut jäsenyydestä. On seurattu järjestön tiedottamista erityisesti koheesiopolitiikan saralla.
Euroopan raja-alueiden liitto eli Association of	Ei aktiivista seurantaa vuonna 2018, muuten kuin koheesiopolitiikan osalta.

European Border Regions (AEBR)	
Väestönmuutosalueiden verkosto Demographic Change Regions' Network (DCRN)	Itä- ja Pohjois-Suomen ja muiden teeman kanssa toimivien alueiden benchmarking ja verkottaminen. Verkostoa hyödynnetty väestönmuutokseen liittyvän politiikan ja aloitteiden seuraamisessa ja siihen liittyvässä hanketoiminnan edistämässä.
EU:n itäisen ulkorajan alueiden verkosto Network of Eastern External Border Regions (NEEBOR)	Ei toimintaa.

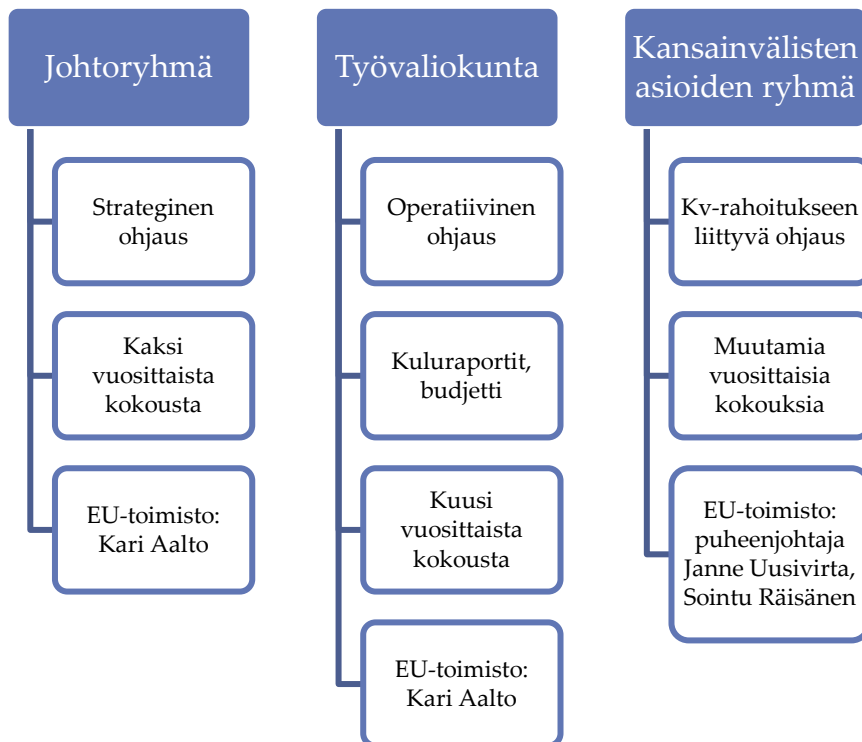
6 Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston hallinnointi ja ohjaus

6.1 Raportointi

EU-toimiston toiminnan strategisesta ohjauksesta vastaa Itä- ja Pohjois-Suomen seitsemästä maakuntajohtajasta koostuva johtoryhmä. Johtoryhmän muodostavista maakuntajohtajista on kukin vuorollaan vuoden ajan ohjausryhmän puheenjohtaja. Vuonna 2018 puheenjohtajana toimi Lapin liiton maakuntajohtaja Mika Riipi.

Työvaliokuntaan kuuluu edustaja jokaisesta maakunnasta sekä EU-toimiston johtaja. Työvaliokunta kokoontuu tarvittaessa, vähintään kerran vuosineljänneksessä. Työvaliokunnan kokoukset ovat keskeisin toiminnasta raportoinnin ja sen ohjauksen keino. Näiden suullisten, yleensä puhelinpalavereina toteutettavien keskustelujen yhteydessä käydään läpi toimiston menneen ja tulevan vuosineljänneksen keskeiset tapahtumat, painopisteet sekä tulevat toimenpiteet. Työvaliokunta antaa EU-toimistolle välittömän palautteen näissä kokouksissa. Työvaliokunta pyrkii välittämään aktiivisesti ja jatkuvasti tietoa EU-toimistolle maakuntien ajankohtaisista asioista. Työvaliokunnan puheenjohtajana vuonna 2018 toimi Pohjois-Karjalan liiton Eira Varis.

Alla esitellään visuaalisesti EU-toimiston toimintaa ohjaavat rakenteet:

6.2 Henkilöstön pääasiallinen vastuujako

Alla olevasta kuvaajasta on nähtävissä EU-toimiston tiimin vastuut ja tehtävät vuonna 2018:

